

Ympäristökasvatuksen ja -valistuksen harkinnanvaraiset valtionavustukset 2019

Hankkeiden kuvaukset ja ansiot lyhyesti

Utomhuskonferenssen Mitt i naturen 5.-6.9.2019 (Finlands Svenska Idrott)

Hankkeessa järjestetään ruotsinkielinen ulkoilmapedagogiikkaan keskittyvä tapahtuma, joka vahvistaa ulko-opetuksen taitojen lisäksi myös kasvattajien verkostoitumista. Hankkeessa otetaan huomioon myös terveys- ja hyvinvointinäkökannat.

Selkeä valtakunnallinen tapahtuma, jonka järjestäjänä on laaja ja osaava yhteistyöverkosto.

Luokanopettajan ilmastonmuutos-opas (Yksityinen elinkeinoharjoittaja Anna-Leena Muotka)

Hankkeessa luodaan ilmastotutkijoiden ja -asiantuntijoiden, luokanopettajien, luokanopettajaopiskelijoiden ja järjestötoimijoiden yhteistyöllä luokanopettajille suunnattu ilmastonmuutos-opas. Hankkeessa mm. levitetään luokanopettajille ilmastonmuutokseen liittyvää tietoa monilta eri tieteenaloilta, muokataan ajankohtainen ilmastotieto alakoulumaailmaan soveltuvaan muotoon sekä autetaan luokanopettajia viestimään ilmastonmuutokseen liittyvää tietoa oppilaille kiinnostavalla ja innostavalla tavalla tehtävien, projekti-ideoiden ja muun laadukkaan oppimateriaalin avulla.

Hanke on valtakunnallinen kehittämishanke. Siinä on mukana olennainen osaaminen ja se täyttää todetun tarpeen. Hakija on verkottunut hyvin myös tulosten levittämisen kannalta. Hanke vastaa hyvin hakukierroksen ilmastokasvatuspainotukseen.

Menetelmiä maahanmuuttaneiden kulttuuriympäristökasvatukseen (Vihreä Sivistysliitto, Vihreä Sivistys - ja opintokeskus Visio)

Hankkeessa kehitetään helppokäyttöisiä ja innostavia työkaluja eri -ikäisten maahanmuuttaneiden kulttuuriympäristökasvatukseen, lisätään maahanmuuttaneiden kanssa työskentelevien opettajien ja ohjaajien osaamista kulttuuriympäristökasvatuksen soveltamiseksi omassa työssään sekä osallistetaan maahanmuuttaneita lähiympäristönsä toimintaan. Hanke edesauttaa luontoa kunnioittavan elämäntavan kehittymistä ja yksilön vastuunottoa omasta elinympäristöstä. Kulttuuriset teemat huomioiva ympäristökasvatus tukee osalliseksi tuleamista ja integraatiota. Hankkeen dialogisuutta tukevat toiminnot antavat osallistujille konkreettisia kokemuksia osallisuudesta ja tuovat sitä myös konkreettisesti esille paikallisella tasolla. Hankkeessa laaditaan visuaalinen ja innostava työkalupakki, joka sisältää kulttuuriympäristökasvatuksen menetelmiä eri-ikäisten maahanmuuttajien kanssa työskentelevien käyttöön.

Hankkeessa kehitetään kulttuuriympäristökasvatusta uudella tavalla. Hakija on osaava ja sillä on hankkeessa hyvät yhteistyökumppanit, joiden muodostama verkosto on avuksi niin toteutuksessa kuin tulosten levittämisessäkin. Hankkeesta on odotettavissa suoraan valtakunnallisesti hyödynnettävää materiaalia.

Oulun kaupungin ympäristöohjelmaa tukeva kestävän kehityksen verkkokurssi (Oulun kaupunki)

Hankkeessa lisätään Oulun kaupungin sivistys- ja kulttuuripalveluiden henkilöstön valmiuksia edistää omissa työtehtävissään kestävää kehitystä laatimalla aiheesta verkkokurssi. Erityisesti verkkokurssi tähtää kaupungin uuden ympäristöohjelman tavoitteiden ja merkityksen tiedostamiseen. Verkkokurssi sisältää yleisön osion sekä eri palvelualueille (varhaiskasvatus, opetus, nuoriso, kulttuuri ja liikunta) kohdennettua konkreettista opastusta tavoitteisiin pääsemiseksi.

Oulun kaupunki on kehittänyt kestävän kehityksen kasvatusta pitkäjänteisesti. Hankkeessa kehitetään uusi toimintatapa, joka auttaa tavoittamaan entistä laajemmin kaupungin työntekijöitä ja heidän kauttaan myös lapsia ja nuoria. Hankkeessa luotava toimintatapa on myös valtakunnallisesti kiinnostava. Toteuttajat ovat ammattitaitoisia ja perehtyneitä ja tuntevat toimintakentän ja sen tarpeet hyvin.

My2050 - elämyspeli ilmastonmuutoksesta levitystyö (Osuuskunta Visia)

My2050 on ilmastonmuutosta käsittelevä seikkailupeli, joka on jo pelattavissa Helsingissä ja Espoossa. Hankkeessa My2050 -peliä levitetään uusiin kaupunkeihin ja tuodaan siten yhä useampien koululaisten ja kansalaisten pelattavaksi. Peli toimii osallistavana, innostavana ja aktivoivana oppimistyökaluna nuorille ja aikuisille. Tavoitteena on, että peliä pelaa hankkeen aikana vähintään 28 000 oppilasta ja kaupunkilaista. Hanke tukee pelin valtakunnallista levittämistä: hankkeen aikana pelin konseptia kehitetään entistä helpommin monistettavaksi ja levitettäväksi.

Hanke vastaa erittäin hyvin hakukierroksen ilmastokasvatuksen painotukseen. Hankkeen toimijat ovat asiantuntevia ja hyvin verkottuneita.

Maaperäopetusta kouluihin (Biologian ja maantieteen opettajien liitto BMOL)

Hankkeessa luodaan opetussuunnitelman tavoitteisiin vastaava monipuolinen monimediainen opetusmateriaali maaperästä sekä viestitään siitä aineenopettajille. Oppituntikononaisuuden lisäksi tuotetaan videoita, infografiikkajuliste, syventäviä tausta-artikkeleita sekä viestintämateriaalia. Maaperällä on merkittävä rooli useiden ympäristöongelmien ratkaisussa, mutta aiheesta on vähän oppimateriaalia. Maaperä liittyy esimerkiksi ilmastonmuutoksen torjuntaan, rehevöitymiseen sekä ruokatuotannon turvaamiseen.

Hanke lisää tärkeän monimuotoisuuden osan tuntemusta. Hakija on asiantunteva ja sillä on hyvät yhteydet kohderyhmään ja tärkeisiin yhteistyötahoihin. Selkeä valtakunnallinen kehittämishanke, jonka vaikuttavuus on onnistuessaan laaja. Vastaa hyvin luonnon monimuotoisuutta koskevaan hakukierroksen painotukseen.

Luontosuhdetta löytämässä - Luontokasvatuksen ja ulko-opetuksen integroituminen koulujen ja päiväkotien arkeen opetus- ja kasvatushenkilöstölle suunnattavien koulutusten avulla (Suomen luonnonsuojeluliitto Etelä-Karjala ry.)

Hanke vie hakijalle kertynyttä ulko-opetuksen osaamista kasvattajille kouluihin ja päiväkoteihin ja näin laajentaa joukkoa, joka pystyy toteuttamaan laadukasta ulko-opetusta. Hankkeessa järjestetään kymmenen käytännönläheistä luonto- ja ulko-opetuksen koulutusiltaa päivää maakunnan kouluissa ja päiväkodeissa ja kootaan materiaaleja kasvattajien käyttöön. Hankkeessa myös vahvistetaan ja parannetaan Kaakkois-Suomen luonto- ja ympäristökasvatustoimijoiden yhteistyötä ja tiedonkulkua.

Selkeä hanke, joka vastaa hyvin luonnon monimuotoisuutta koskevaan vuosipainotukseen. Toteuttajat ovat verkottuneita, kokeneita ja osaavia ja he tuntevat hyvin kohderyhmän ja sen tarpeet. Alueen monella toimijalla on kiinnostusta ympäristökasvatukseen, joten yhteistyön kehittäminen on paikallaan. Alueellisesti merkittävä hanke, jonka materiaalit ovat osin myös valtakunnallisesti hyödynnettäviä.

Ulos - Ut - Out 2020: tapahtumasta toimintamalliksi (Suomen luonto- ja ympäristökoulujen liitto ry)

Hankkeessa järjestetään Ulos - Ut - Out 2020 - ulkona oppimisen suur tapahtuma. Samalla tapahtumasta kehitetään monistettava malli, joka voidaan toteuttaa tulevaisuudessa useita kertoja uudestaan. Hankkeen tavoitteina on mm. antaa opettajille ja kasvattajille valmiuksia toimia muutoksentehtäjinä eli viedä ja vakiinnuttaa uusia kestävä kehityksen toimintamalleja työpaikoilleen laajemman ja pysyvämmän muutoksen aikaansaamiseksi, kehittää ja vakiinnuttaa ulkona oppimisen suur tapahtuma säännölliseksi moniammatilliseksi ja yhteiskunnallisesti vaikuttavaksi ympäristökasvatusalan kohtaamispaikaksi, jossa tekijät, tutkijat ja päättäjät kohtaavat toisensa ja etsivät yhdessä keinoja ilmastonmuutoksen torjumiseen ja luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen sekä kehittää moniammatillisessa yhteistyössä uusia ulkona oppimisen menetelmiä ja toimintamalleja ympäristökasvatuksen tueksi ja kestävä elämäntavan taitojen omaksumiseksi.

Kyseessä on merkittävä ja monipuolisessa yhteistyössä valmisteltu valtakunnallinen ja laajasti ympäristökasvattajia tavoittava tapahtuma, jonka tavoitteena ei ole ainoastaan esitellä ja siirtää toimintatapoja vaan myös kehittää niitä. Hanke vastaa hyvin hakukierroksen painotuksiin.

Etelä-Pohjanmaan ympäristökasvatuksen yhteistyöryhmän käynnistäminen (Ähtärin matkailu Oy)

Hankkeessa kootaan yhteen Etelä-Pohjanmaan eri seutukuntien ympäristökasvatustoimijat ja -tarpeet. Sen pohjalta järjestäytyy Etelä-Pohjanmaa ympäristökasvatuksen yhteistyöryhmä ja sen toiminta. Samalla sitoutetaan matkailutoimijoita kestävään kehitykseen ja toimimaan ympäristökasvattajina.

Hankkeen myötä myös Etelä-Pohjanmaalle saadaan ympäristökasvatuksen yhteistyöryhmä. Hanke on siis alueellisesti varsin merkittävä. Verkoston kärkenä on kestävä matkailu, joka ei näin vahvasti ole esillä muiden alueellisten ympäristökasvatuksen yhteistyöryhmien toiminnassa. Tämä tuo hankkeelle myös laajempaa valtakunnallista ja jopa kansainvälistä kiinnostavuutta.

Kulttuuri- ja katsomusdialogi ympäristökasvatuksessa -koulutuskokonaisuus (Kulttuuri - ja uskontofoorumi FOKUS ry)

Hankkeen avulla lisätään ympäristökasvatuksen vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta huomioimalla kulttuuri- ja katsomusdialogin merkitys. Hankkeen kohderyhmänä ovat ympäristökasvattajat sekä laajemmin kasvattajat, joilla on kiinnostusta ympäristökasvatukseen tai vastuullinen asema työyhteisössään ympäristökysymyksissä. Hankkeessa tuotetaan koulutuskokonaisuus, joka koostuu verkkokoulutuksesta, koulutusseminaarista dialogityöpajoineen sekä oppaasta. Hankkeessa opastetaan millaisiin kulttuurisiin haasteisiin ympäristökasvatuksen ja kestävä kehityksen kasvatuksen tulee kyetä vastaamaan, jotta oppilaat kokevat motivaatiota ja osallisuutta.

Hankkeessa lisätään ympäristökasvatustoiminnan vaikuttavuutta uudesta tärkeästä näkökulmasta. Hanke toteutetaan alueellisesti, mutta sillä on vahvaa potentiaalia valtakunnalliseen merkittävyyteen. Toteuttaja ja yhteistyökumppanit ovat tavoitteiden kannalta osaavia.

Astetta coolimpi ilmasto - työkaluja ilmastonmuutokseen vaikuttamiseen keskisuomalaisille nuorille (Jyväskylän kestävä kehitys JAPA ry)

Hankkeessa luodaan nuorten kanssa yläkouluille soveltuva ja monistettava Ilmastofestari/Ilmastopäivä-malli, joka tuottaa ilmastonmuutoksen hillitsemisen ratkaisuja nuorten näkökulmasta. Hankkeessa järjestetään myös kaksi Ilmastoleiriä, joiden osallistujat muodostavat koulunsa ja alueensa ratkaisuryhmä ilmastonmuutoksen ratkaisujen etsimiseksi ja asioiden eteen toimijoiksi. Hankkeessa yhdistetään nuorten ja poliittisten päättäjien ajatukset ilmastonmuutokseen vaikuttamisesta leirin ja vaalilupauksen aineiston

mukaan sekä tuotetaan kuntien ja maakunnan nuorisovaltuustoille materiaalia ja toimenpide-ehdotukset kunnallisille ja maakunnallisille päätöksentekijöille vietäviksi.

Kokeneiden ja osaavien toteuttajien hanke, jossa kehitetään uusia malleja ja käytäntöjä nuorten aktiivisen ilmastokansalaisuuden edistämiseksi. Hanketoimijoiden kautta hankkeen merkitys on valtakunnallinen, vaikka hanke toteutetaan alueellisesti. Hanke vastaa erinomaisesti hakukierroksen ilmastokasvatuspainotukseen.

Ympäristökasvatusta Geoparkissa II (Lahden kaupunki) (jatkohanke)

Hankkeessa kootaan ja tuotetaan geopark-teemaan opetus- ja kasvatust materiaalia sekä perusasteen koulujen että lukioiden käyttöön. Materiaali on ilmiöpohjaista ja monialaista oppimista tukevaa ympäristökasvatusaineistoa, joka perustuu Salpausselän muodostamaan geologiseen kokonaisuuteen, sen tarjoamaan geoperintöön, ekologiaan ja kulttuuriin. Tavoitteena on kehittää opiskelijoiden kanssa leirikouluohjelmaa osaksi Geoparkin ympäristökasvatuskokonaisuutta sekä vahvistaa ympäristökasvatusta seitsemän kunnan alueella ja siten tukea ja edesauttaa myös UNESCO Global Geopark –statuksen saamista Salpausselän alueelle.

Kehittämishanke, joka on sinällään alueellisesti merkittävä, mutta potentiaalisesti liittyy globaalistikin kiinnostavaan kokonaisuuteen. Hankkeessa on kiinnostavia kytköksiä ilmastokasvatukseen. Hakija on kokenut ja osaava toimija. Kyseessä on jatkorahoitus.

Ympäristökasvatusyhteistyön laajentaminen - yliopisto, elinkeinoelämä ja kaupunki (Pirkanmaan ympäristökasvatus ry)

Hankkeen päätavoitteena on löytää pysyvä yhteistyömalli yliopiston ja muiden oppilaitosten, elinkeinoelämän ja ympäristökasvatuksen toimijoiden välillä ympäristökasvatuksen edistämiseksi Pirkanmaalla tutkimuksen ja yhteistyön keinoin. Työryhmä- ja työpajatyöskentelyn lisäksi järjestetään seminaari, johon kutsutaan merkittävät valtakunnalliset ympäristökasvatustoimijat kuulemaan toimintamallista ja sen tuloksista.

Hanke kehittää ympäristökasvatuksen yhteistyötä tärkeiden sektoreiden suuntaan. Hanke on erityisen ajankohtainen Tampereen yliopiston ympäristökasvatuksen professuurin myötä. Hankkeen kokemuksista voidaan hyötyä ympäristökasvatuksen alueellisessa yhteistyössä muuallakin Suomessa.